

Kirkens Forfatning, blevne ordnede af Lovgivningsmagten. Derimod er det unegteligt, at den Tro, som Udvalget havde om en eneste sammenhængende Kirkelov, har Tiden viist kan ikke gennemføres. Det er gaaet her som saa ofte, at man ved at se ud i Fremtiden ikke tilstrækkelig har vurderet de mange Vanskeligheder, som ville vise sig, og disse ere efterhaanden komne frem med en saadan Styrke, at man fra alle Sider er bleven enig om, at det, man dengang mente kunde gennemføres med eet Slag, maatte opgives. Man er kommen til en stykkelig Ordning, og den Minister, der først i Gjæringen har viist, at man maatte gaa den Vej, var Drsted i 1853. Det er tillige ham, som først gif bort fra en anden Tanke, der havde foretværet Udvalget paa den grundlovgivende Rigsdag. Dette havde nemlig tænkt sig, at denne Kirkelov ikke maatte gives, før der var indhentet Betænkning fra et af Kongen anordnet Kirkemøde, og dette Kirkemøde har da vistnok Udvalget — i det Mindste efter de Ytringer, der faldt paa den grundlovgivende Rigsdag, maa man antage det — forstaaet saaledes, at det skulde være en Repræsentation, valgt af selve Kirkesamfundet. I de første Aar af Rigsdagens Virksomhed gjordes ogsaa forskjellige Forsøg fra den daværende Minister, Madvig, og senere tillige af Bang og Simonh paa at faae et saadant Møde istand, men det lykkedes ikke, skjøndt Folkethinget bevilgede den fornødne Pengesum dertil, og da Drsted saa var bleven Minister, erklærede han, at et saadant stort Kirkemøde af valgte Medlemmer vilde han ikke gaa ind paa; derimod vel paa en Kirkekommission, som Kongen kunde udnævne, bestaaende af et mindre Antal Medlemmer, saavel geistlige som læge. Dertil begjærede han da en Sum af Rigsdagen, og den blev bevilget. Saaledes traadte Kirkekommissionen sammen i 1854, og den behandlede efter Ministerens Ønske forskjellige Dele af Kirkens Forfatning og, skjøndt Ministeren ikke ligesom havde udtalt sig derfor, ogsaa et Forslag angaaende en Repræsentation for Kirken, men der stilles Udvalget i et Mindretal og et Flerstal; Mindretallet talte mellem sig Mænd som Biskopperne Martensen, Brammer og Engelstoft, og det Forslag, som det opstillede, var paa det Allernærmeste ganske det samme som det, der nu er blevet ophøiet til Anordning ved en kongelig Beslutning af 8de f. M. Dette Forslag fandt imidlertid ikke Tilslutning hos Fler-tallet, som gjorde Forslag til et stort, af Kirkesamfundet valgt Kirkeraad, bestaaende ligelig af Lægmand og Geistlige. I dette Flerstal var der Mænd som f. Ex. Clausen

og Madvig, der som Ministre have underkrevet Grundloven, som Hall, der var Ordfører for det Alfuit af Grundloven, som netop omhandler de kirkelige Forhold, og som Casse, der var Lærer i Kirkeret ved Kjøbenhavns Universitet, og der var fremdeles saa ansete Præster som f. Ex. Ferdinand Jønger, Hans Christian Rørdam og Stiftsprovst Tryde. Disse Mænd kunde altsaa paa ingen Maade slutte sig til det af Mindretallet opstillede Forslag, som nu den ærede Minister igjen har draget frem; de udtalte sig endog med stor Styrke derimod, og da der i dette Flerstal findes Mænd af saa bethdelig Bægt, kan jeg ikke tro Andet, end at det vil interessere Thingets Medlemmer at høre deres Dom om dette Forslag. De advare mod, at man forstærkede det kirkelige Statsregimente, som hidtil har været, saaledes at det kom til at træde i Stedet for en kirkelig Forfatning, og de føie dernæst til (det staar i Betænkningen Side 35—36): „Paa særdeles vensynlig Maade vilde denne Ordning bære Præget af et statskirkeligt Regimente, naar det raad-givende og vejledende Organ tænkes dannet af Rigets Biskopper, uden at Kirken erholdt nogen Lovbestemt Indflydelse paa disse Biskoppers Valg. En saadan Ordning af den lovgivende Myndighed vilde hverken være mere eller mindre end et Tilbagefald af Kirken i den ældre fuldkomne Afhængighed af Statsmagten; ikkun at Afhængigheden maatte ved det nye Bispe-raad vilde være noget mindre fremtrængende, men da ogsaa vilde være bedre organiseret. Man kan være meget fri for al ugrundet Frygt for Hierarki, og dog finde Opfordring til paa Kirkens Vegne at advare og arbejde imod en Ordning, hvorefter Love angaaende Kirkens Være, Kultus og indre Forfatning skulde udgaa fra Statsmagten, under uheldige Medvirkning af et geistligt Kristofrati, som vilde være Stabning af den samme politiske Magt og befinde sig i det almindelige Embedsmands-Afhængighedsforhold til samme. Der vilde hermed være indflaaet et Spor, som uden Tvivl netop fører i modsat Retning af det, som er anvist ved Grundloven. Thi enhver „Forfatning af Folkekirken“ hviler paa den Grundsatning, at Folkekirken, det vil sige Samfundet af dens Menigheder, har Ret til middelbar Deltagelse med Regjeringen i Ordningen af de kirkelige Anliggender“. Saa skarpt og bestemt faldt dengang Udtalelserne af saa ansete Mænd som dem, jeg før nævnte, om dette Forslag, der nu ligger for os som en kongelig Beslutning. Det var naturligt, at efter en saadan Modstand veg den Minister, som den-